

Briselē, 18.11.2015.
COM(2015) 751 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Padomes 1991. gada 18. jūnija Direktīvas 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli, kas grozīta ar 2008. gada 21. maija Direktīvu 2008/51/EK, *REFIT* novērtējums

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Padomes 1991. gada 18. jūnija Direktīvas 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli, kas grozīta ar 2008. gada 21. maija Direktīvu 2008/51/EK, *REFIT* novērtējums

1. Ievads

1) Padomes Direktīva 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli tika pieņemta 1991. gada 18. jūnijā¹ un grozīta ar 2008. gada 21. maija Direktīvu 2008/51/EK² (Šaujāmieroču direktīva).

2) Šaujāmieroču direktīvas 17. pantā ir noteikts, ka „Komisija līdz 2015. gada 28. jūlijam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par situāciju, kas izriet no šīs direktīvas piemērošanas, vajadzības gadījumā pievienojot priekšlikumus”. Lai sagatavotu šo ziņojumu, Komisija uzsāka novērtējuma pētījumu, ko veica ārējie konsultanti. Novērtējuma pētījumā, ko pabeidza 2014. gada decembrī³, ir plaši analizēta direktīvas īstenošana, kā arī ir ietverta analīze par tiesību aktu efektivitāti atbilstīgi pieciem galvenajiem vērtēšanas kritērijiem. Uz konstatējumu pamata ziņojumā ir iekļauti arī konkrēti pilnveidošanas ieteikumi, kas adresēti vai nu Komisijai, vai dalībvalstu iestādēm, vai visām šīm struktūrām. Šis novērtējums tika piesaistīts Komisijas Normatīvās atbilstības un izpildes programmai (*REFIT*)⁴.

3) Pēc novērtējuma pētījuma pabeigšanas Komisija lūdza saskaņā ar direktīvas 13.a pantu izveidotās komitejas (Šaujāmieroču komitejas) locekļus, kas pārstāv ES 28 dalībvalstis un četras EEZ⁵ un EBTA⁶ valstis⁷, sniegt piezīmes un novērtējumu par tās konstatējumiem un ieteikumiem. Komitejas locekļi sniedza atsauksmes mutiski komitejas sanāksmēs (2014. gada 18. decembrī un 2015. gada 25. martā), ko dažas dalībvalstis (Apvienotā Karaliste, Beļģija, Francija un Zviedrija) papildināja ar rakstisku informāciju.

4) Novērtējuma pētījuma nobeiguma ziņojums tika iesniegts pavisam neilgi pirms dramatiskajiem notikumiem Parīzē un Kopenhāgenā – 2015. gada janvārī. Šie notikumi ir norādījuši uz to, ka ES mērogā pastāv neatliekamas problēmas drošības jomā. Šaujāmieroču komitejas sanāksmē 2015. gada martā Komisija aicināja dalībvalstu pārstāvjus ne tikai sniegt piezīmes par novērtējuma secinājumiem, bet arī norādīt uz citām iespējamām bažām par Šaujāmieroču direktīvas īstenošanu saistībā ar nesenajiem dramatiskajiem notikumiem, kuras konsultants, iespējams, nav apzinājis.

5) Šā ziņojuma mērķis ir aprakstīt novērtējuma pētījuma konstatējumus, papildināt tos ar līdz šim saņemtajām atsauksmēm un iesniegt kritisko Komisijas izvērtējumu. Ziņojumā vispirms ir atgādināta Šaujāmieroču direktīvas priekšvēsture un galvenie noteikumi. Tajā ir norādīta metodika, novērtējuma pētījuma rezultāti, kas iegūti attiecībā pret pieciem novērtēšanas kritērijiem (proti, efektivitāte, lietderība, konsekvence, būtiskums, ES pievienotā vērtība), un

---

¹ OV L 256, 13.9.1991., 51. lpp.

² OV L 179, 8.7.2008., 5. lpp.

³ [http://bookshop.europa.eu/en/evaluation-of-the-firearms-directive-pbNB0514159/;](http://bookshop.europa.eu/en/evaluation-of-the-firearms-directive-pbNB0514159/)

<http://bookshop.europa.eu/en/evaluation-of-the-firearms-directive-pbNB0114006/>

⁴ COM(2013)685 *final*.

⁵ Eiropas Ekonomikas zona.

⁶ Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁷ Islande, Lihtenšteina, Norvēģija un Šveice.

tās ieteikumi. Tajā ir sniegts arī konstatējumu kritisks izvērtējums. Visbeidzot, ziņojumā ir norādīts, kādu ierosmju uzsākšanu Komisija varētu apsvērt, lai risinātu problēmjautājumus, kuri izkristalizējās novērtējumā un tika apstiprināti ar dalībvalstu sniegtajām atsauksmēm.

2. Priekšvēsture

6) Šaujamoču direktīva reglamentē civilo šaujamoču (piemēram, šaujamoču, ko izmanto sporta šaušanai un medībām) iegādi, glabāšanu un tirdzniecību Eiropas Savienībā. Tajā ir noteikts standartu minimums, kas dalībvalstīm jātransponē savos valsts tiesību aktos, kuri reglamentē ieroču jomu, un tās mērķis ir līdzsvarot iekšējā tirgus mērķus (proti, šaujamoču pārrobežu apriti) un drošības politikas mērķus (proti, augsta līmeņa drošību un aizsardzību pret noziedzīgiem nodarījumiem un nelikumīgu tirdzniecību) Eiropas Savienībā.

7) Ar Direktīvu 91/477/EEK sākotnēji izveidoja iekšējā tirgus izveides pabeigšanas papildu pasākumu. Līdz ar ieroču glabāšanas kontroļu atcelšanu uz Kopienas iekšējām robežām bija jāpieņem efektīvi noteikumi, kas dotu iespēju veikt kontroles pašās dalībvalstīs. Tādēļ direktīvā ir ietverti noteikumi par šaujamoču iegādi un glabāšanu un šaujamoču pārvietošanu starp dalībvalstīm. Direktīva atstāj dalībvalstīm iespēju pieņemt stingrākus noteikumus par tiem, kas paredzēti direktīvā (3. pants).

8) Komisija 2000. gadā iesniedza Eiropas Parlamentam un Padomei pirmo ziņojumu, kurā izvērtēja Direktīvas 91/477/EEK īstenošanu dalībvalstīs⁸. Šajā ziņojumā bija teikts, ka dalībvalstis un ieinteresētās personas uzskata, ka direktīvas radītais tiesiskais regulējums kopumā ir pietiekams. Tomēr apzinātās galvenās problēmas saistībā ar direktīvas īstenošanu nacionālā līmenī bija šādas: grūtības ar informācijas apmaiņu, valsts tiesību aktu atšķirīgums un sarežģītība, administratīvie pasākumi un atļaujas piešķiršanas procedūras, atšķirības medību un sporta šaujamoču klasifikācijā un administratīvais slogs, kas uzlikts mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Tas parādīja, ka ir jāprecizē daži noteikumi (piemēram, noteiktu ieroču veidu – konkrēti dezaktivētu un antīku ieroču – definēšana), lai nodrošinātu direktīvas vienveidīgāku piemērošanu.

9) Minētais ziņojums tika iesniegts, kamēr Komisija ES dalībvalstu vārdā risināja sarunas par Apvienoto Nāciju Organizācijas Protokolu par šaujamoču nelikumīgu ražošanu⁹ (ANO Šaujamoču protokols jeb *UNFP*) saistībā ar ANO Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību. Šajā protokolā bija paredzēts izstrādāt jaunus noteikumus attiecībā jo īpaši uz šaujamoču izsekojamību (proti, marķēšanu un reģistru uzturēšanu) un dezaktivēšanu. Tāpēc ziņojumā bija secināts, ka Komisija, ņemot vērā sarunu stāvokli par *UNFP* un visu ieinteresēto personu atsauksmes par direktīvu, plāno iesniegt atbilstošus priekšlikumus par grozījumiem.

---

⁸ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei "Padomes 1991. gada 18. jūnija Direktīvas 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli īstenošana", COM (2000) 837 galīgā redakcija. Briselē, 2000. gada 15. decembrī.

⁹ Apvienoto Nāciju Organizācijas Protokols par šaujamoču, to detaļu, sastāvdaļu un munīcijas nelikumīgu ražošanu un tirdzniecību, kas pievienots Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijai pret transnacionālo organizēto noziedzību.

10) Pēc ANO Šaujamoču protokola (*UNFP*) stāšanās spēkā 2005. gadā¹⁰ Direktīva 91/477/EK tika grozīta ar Direktīvu 2008/51/EK, lai stiprinātu drošības aspektus, pieļaujot arī daļēju saskaņošanu ar pašu *UNFP*. Šaujamoču direktīva ir daļa no ierosmju kopuma, kas uzsāktas starptautiskā un ES mērogā *UNFP* īstenošanai. Attiecīgie noteikumi ir transponēti Eiropas tiesību aktos ar Regulu (ES) Nr. 258/2012¹¹, ar ko ievieš noteikumus eksporta, importa un tranzīta atļaujām šaujamoču, kam nav militāra rakstura, pārvietošanai no vai uz trešām valstīm¹².

11) Principi, kas vadīja Eiropas Komisijas rīcību, lai pārvaldītu un samazinātu civilo šaujamoču radītos riskus, tika iekļauti kopējā stratēģijā – Paziņojumā „Šaujamoči un ES iekšējā drošība: pilsoņu aizsardzība un nelegālas tirdzniecības pārtraukšana”¹³ –, ko uzsāka 2013. gada oktobrī. Šajā paziņojumā ir ierosināti pasākumi, lai paaugstinātu ES pilsoņu drošības līmeni saistībā ar šaujamočiem un aizsargātu šo šaujamoču likumīgo tirgu. Turklāt nākamās ierosmes saistībā ar šaujamočiem ir izklāstītas nesen izdotajā Komisijas Paziņojumā „Eiropas drošības programma”¹⁴, kurā ir uzsvērts, ka ir vajadzīga kopīga pieeja jautājumā par šaujamoču deaktivēšanu, lai nepieļautu, ka noziedznieki tos reaktivē un izmanto, un ka tā ir uzskatāma par prioritāti. Paziņojumā bija arī aicinājums 2016. gadā pārskatīt esošos tiesību aktus par šaujamočiem, lai uzlabotu informācijas koplietošanu (piemēram, augšuplādējot informāciju par konfiscētajiem šaujamočiem Eiropola informācijas sistēmā), lai stiprinātu izsekojamību, standartizētu marķēšanu un izveidotu kopīgus standartus šaujamoču neitralizēšanai. Pēc traģiskajiem 2015. gada 13. novembra notikumiem Parīzē Komisija nolēma sekmēt Šaujamoču direktīvas pārskatīšanu, ko pieņemtu kopā ar šo ziņojumu. Šajā ziņojumā ir sniegti pierādījumi, kuri pamato šīs darbības.

3. Šaujamoču direktīvas galvenie noteikumi

12) Šaujamoču direktīvas divi galvenie mērķi ir nodrošināt pareizu iekšējā tirgus funkcionēšanu un nodrošināt augstu drošības līmeni Eiropas Savienībā. Tajā ir iekļauts jo īpaši prasību minimums¹⁵ civilai lietošanai paredzētu šaujamoču iegādei un glabāšanai

---

¹⁰ Komisija ratificēja *UNFP* 2014. gadā. Padomes 2014. gada 11. februāra Lēmums par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Protokolu par šaujamoču, to detaļu, sastāvdaļu un munīcijas nelegālas izgatavošanas un aprites apkarošanu, kas papildina Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību (2014/164/ES). OV 89, 23.3.2014., 7. lpp.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 14. marta Regula (ES) Nr. 258/2012, ar kuru īsteno 10. pantu Apvienoto Nāciju Organizācijas Protokolā par šaujamoču, to detaļu, sastāvdaļu un munīcijas nelikumīgu ražošanu un tirdzniecību, kas pievienots Konvencijai pret transnacionālo organizēto noziedzību (ANO Šaujamoču protokols), un ievieš eksporta atļauju, kā arī importa un tranzīta pasākumus šaujamočiem, to detaļām, sastāvdaļām un munīcijai.

¹² Galvenais regulas devums ir princips, ka civilo šaujamoču pārvietošanai starp dalībvalstīm ir jābūt atkarīgai no priekšnosacījuma, ka visas iesaistītās valstis to zina, ir devušas tam atļauju, un ka ir jābūt zināmai šaujamoču izcelsmei.

¹³ COM(2013) 716 *final*, Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam, Šaujamoči un ES iekšējā drošība: pilsoņu aizsardzība un nelegālas tirdzniecības pārtraukšana.

¹⁴ COM(2015) 185 *final*, Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai „Eiropas drošības programma”.

¹⁵ Saskaņā ar Šaujamoču direktīvas 3. pantu: „Dalībvalstis savos tiesību aktos var pieņemt noteikumus, kas ir stingrāki nekā šajā direktīvā noteiktie.”

Eiropas Savienībā un saskaņoti administratīvie pasākumi šaujamieroču pārvietošanai Eiropas Savienībā.

13) Direktīvas darbības joma ir aprakstīta tās I pielikumā, kur ir šādi aprakstītas šaujamieroču kategorijas, kas atbilst dažādiem piemērošanas režīmiem:

- „A kategorija, kas sastāv no aizliegtajiem šaujamieročiem – pilnīgi automātiskajiem ieročiem un militārajiem ieročiem”;
- „B kategorija, kurā ietilpst šaujamieroči, [par] kuriem jāsaņem atļauja – kurus izmanto galvenokārt sporta šāvēji un mednieki”;
- „C kategorija, attiecas uz šaujamieročiem, kuri jādeklarē – galvenokārt šaujamieroči, kurus izmanto mednieki”;
- „D kategorija, par citiem šaujamieročiem – kas attiecas galvenokārt uz viensāvienu garstobra šaujamieročiem ar gludu stobru”.

14) Šaujamieroču direktīvas galvenie noteikumi attiecas uz šādiem aspektiem:

- **Marķēšana un izsekojamība (4. pants):** Dalībvalstis nodrošina, lai ikviens tirgū laists šaujamierocis vai tā daļa būtu marķēti un reģistrēti. Šajā nolūkā dalībvalstis prasa vai nu, lai tiktu lietots īpašs (unikāls) marķējums vai lai tiktu saglabāts jebkāds cits alternatīvs marķējums, ko veido ciparu vai burtciparu kods un kas ļauj identificēt izgatavošanas valsti. Marķējumu pieprasina būtiskai šaujamieroča daļai, kuras iznīcināšanas rezultātā šaujamierocis vairs nebūtu lietojams. Grozītajā direktīvā ir arī noteikumi par valsts mēroga datorizētu datu reģistru sistēmu ieviešanu, lai uzlabotu šaujamieroču izsekojamību. Šajās sistēmās tiks reģistrēta galvenā informācija par visiem dalībvalstī aprītē esošajiem šaujamieročiem, un tām bija jābūt ieviestām visās dalībvalstīs līdz 2014. gada 31. decembrim.
- **Prasības attiecībā uz šaujamieroču iegādi un glabāšanu (5. pants):** Dalībvalstis ļauj šaujamieročus iegādāties un glabāt vienīgi personām, kurām ir pamatots iemesls un:
  - o kurām ir 18 vai vairāk gadu, izņemot attiecībā uz medībām vai šaušanai mērķī paredzētu šaujamieroču iegādi, kas nav pirkšana, un glabāšanu ar noteikumu, ka šādā gadījumā personām, kas jaunākas par 18 gadiem, ir vecāku atļauja vai arī tās darbojas vecāku uzraudzībā vai tāda pieaugušā uzraudzībā, kuram ir šaujamieroča vai medību derīga atļauja, vai arī tās atrodas licencētā vai kā citādi apstiprinātā mācību centrā;
  - o kuras nevarētu apdraudēt sevi, sabiedrisko kārtību vai sabiedrisko drošību. Personas, kas notiesātas par tīšu vardarbīgu noziegumu, uzskata par tādām, kas rada minētos draudus.
- **Eiropas šaujamieroču apliecība (EFP) (12. pants):** ar direktīvu ir ieviesti elastīgāki noteikumi attiecībā uz medībām un sporta šaušanai paredzētiem ieročiem, lai neliktu šķēršļus to pārvietošanai pa dalībvalstīm. Līdz ar EFP ieviešanu mednieki ar C un D kategorijas šaujamieročiem un sporta šāvēji ar B, C un D kategorijas šaujamieročiem

var ceļot uz citu dalībvalsti bez galamērķa dalībvalsts iepriekšējas atļaujas. Eiropas šaujamoču apliecību uzskata par galveno medniekiem un sporta šāvējiem nepieciešamo dokumentu, un dalībvalstis nedrīkst noteikt, ka *EFP* pieņem vienīgi tādā gadījumā, ja tiek samaksāta maksa vai nodeva.

- **Dezaktivēšana (I pielikuma III iedaļa):** Šaujamoču direktīvā ir noteikts ierobežojumu minimums un ir ietverts pienākums dalībvalstīm veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka kompetentā iestāde pārbauda dezaktivēšanas pasākumus. Šī iestāde nodrošina, lai valstī izmantotās šaujamoču dezaktivēšanas procedūras padarītu ieročus neatgriezeniski dezaktivētus. Kā to pieprasīja likumdevēji grozījumu veikšanas laikā, I pielikuma III daļas a) punktā ir noteikts, ka „Komisija [...] izstrādā kopīgas pamatnostādnes par dezaktivācijas standartiem un tehniku, lai nodrošinātu, ka dezaktivētie šaujamoči tiek padarīti neatgriezeniski neizmantojami”. Iekams nav pieņemtas kopīgas pamatnostādnes par dezaktivēšanu, dalībvalstīm ir rīcības brīvība pieņemt šajā sakarībā vispiemērotākās procedūras.

15) Visbeidzot, Šaujamoču direktīvas 17. pantā ir paredzēts, ka Komisija līdz 2015. gada 28. jūlijam iesniedz ziņojumu par situāciju, kas izriet no šīs direktīvas piemērošanas. Saskaņā ar direktīvas noteikumu Komisija 2014. gadā uzsāka 12 mēnešu pētījumu, lai novērtētu, kā ir īstenota Šaujamoču direktīva un tās grozījums, un ciktāl šis tiesiskais regulējums ir atbildis abiem galvenajiem mērķiem – proti, nodrošināt pareizu iekšējā tirgus funkcionēšanu un sasniegt augstu drošības līmeni Eiropas Savienībā.

4. Novērtēšanas metodika

16) Viena gada novērtējuma pētījums ir veikts ar mērķi izanalizēt direktīvas mērķu (labi funkcionējošs iekšējais tirgus un augsts drošības līmenis) sasniegšanu saskaņā ar pieciem vērtēšanas kritērijiem:

- Efektivitāte: cik lielā mērā noteikumi ir veicinājuši mērķu sasniegšanu;
- Lietderība: ar direktīvu ieviesto procedūru un pienākumu lietderība, proti, vai rezultāti (ieguvumi) ir sasniegti par saprātīgām izmaksām;
- Konsekvence: direktīvas noteikumu īstenošanas, galveno terminu interpretācijas un direktīvas kopējās saskaņas ar citiem būtiskiem tiesību aktiem konsekvence;
- Būtiskums: direktīvas noteikumu būtiskums attiecībā uz esošajām iekšējā tirgus funkcionēšanas un ES pilsoņu drošības vajadzībām;
- Pievienotā vērtība: ES iesaistīšanās pievienotā vērtība pretstatā valsts tiesību aktiem un rīcībai.

17) Novērtējums attiecās uz visiem šīs direktīvas noteikumiem visās ES 28 dalībvalstīs no 1991. gada līdz šodienai. Turklāt vērtētājiem tika lūgts ņemt vērā iepriekšējos pētījumus un

Komisijas ierosmes¹⁶, kā arī divus pētījumus, kuri tajā pašā laikā tika pabeigti, par dezaktivēšanas, iznīcināšanas un marķēšanas procedūrām¹⁷ un par nelikumīgas ieroču tirdzniecības apkarošanu Eiropas Savienībā¹⁸.

18) Analīze tika veikta, izmantojot dokumentālo avotu izpēti, tiešsaistes apsekojumu, intervijas un četru konkrētu gadījumu izpēti¹⁹ (ko veica četrās dalībvalstīs: Beļģijā, Francijā, Polijā un Vācijā). Vērtētāji sazinājās ar: dalībvalstu iestādēm, šaujamieroču ražotāju, tirgotāju un tirdzniecības starpnieku pārstāvjiem, šaujamieroču lietotājiem, tostarp medniekiem un sporta šāvējiem, starptautiskām struktūrām, asociācijām, pētniecības institūtiem un citiem ekspertiem. Tiešsaistes apsekojumā anketas aizpildīja 83 ieinteresētās personas (34 dalībvalstu iestādes, 28 nozares pārstāvji, 16 lietotāji, 5 eksperti), intervijas tika veiktas ar 56 ieinteresētajām personām (23 dalībvalstu iestādēm, 16 nozares pārstāvjiem, 9 lietotājiem, 8 ekspertiem), un ar 30 ieinteresētajām personām (12 dalībvalstu iestādēm, 8 nozares pārstāvjiem, 8 lietotājiem, 2 ekspertiem) notika intervijas par konkrētu gadījumu izpēti.

19) Kopš pirmajiem pētījuma mēnešiem vērtētāji atzīmēja, ka trūkst galveno datu attiecībā gan uz tirgus, gan drošības aspektiem. Attiecībā uz tirgus aspektu valstu un ES līmenī pieejamā statistika parasti nenodalīja civilos šaujamieročus no militārajiem (tāpēc bija grūti nošķirt datus par civilajiem šaujamieročiem). Pat tad, kad tas bija iespējams, dati dalībvalstu līmenī ne vienmēr bija pieejami par visām valstīm (konfidencialitātes dēļ), tādējādi neļaujot izsekot ražošanas tendencēm ilgākā laikposmā. Visbeidzot, galvenais uzņēmums, kurš darbojas šajā nozarē, nesniedza plašu piekļuvi informācijai. Attiecībā uz drošību galvenais problēmjaudājums bija tas, ka nebija neapkopotu datu par šaujamieroču veidiem/kategorijām, kas ir aprītē Eiropas Savienībā vai arī kas tiek nelikumīgi lietoti un tirgoti, kā arī nebija salīdzināmu un sīku datu ES līmenī par tendencēm noziedzīgajos nodarījumos un darbībās, kuros izmantoti civilie šaujamieroči. Vēl viens ierobežojums attiecās uz ierobežotu pieejamību datiem, kas naudas izteiksmē izteiktu administratīvo slogu un izmaksas par konkrēta noteikuma īstenošanu.

---

¹⁶ Tostarp: COM (2012)415 – Iespējamās priekšrocības un trūkumi šaujamieroču iedalīšanai tikai divās kategorijās (aizliegtajos un atļautajos), lai ar vienkāršošanu nodrošinātu attiecīgo izstrādājumu iekšējā tirgus labāku darbību; COM (2010)4040 – Šaujamieroču imitāciju laišana tirgū.

¹⁷ Pētījums, lai atbalstītu Ietekmes novērtējumu par iespējamu ierosmi saistībā ar noteikumu uzlabošanu par šaujamieroču dezaktivēšanas, iznīcināšanas un marķēšanas procedūrām Eiropas Savienībā, kā arī par trauksmes nolūkiem paredzētiem ieročiem un imitācijām (<http://www.sipri.org/research/security/europe/publications/study-on-firearms>).

¹⁸ Pētījums, lai atbalstītu Ietekmes novērtējumu par iespējām apkarot nelikumīgu ieroču tirdzniecību Eiropas Savienībā.

¹⁹ Kritēriji dalībvalstu atlasei konkrētu gadījumu izpētei bija šādi: i) šaujamieroču tirgus lielums, ii) dalībvalsts piedzīvotās drošības problēmas, iii) šaujamieroču īpatsvars uz iedzīvotāju skaitu, iv) reģistrētais nozagto vai pazaudēto šaujamieroču skaits.

5. Konstatējumi

5.1. Novērtēšanas kritēriji

5.1.1. Efektivitāte

20) Direktīva ir devusi pozitīvu ieguldījumu labi funkcionējoša iekšējā šaujamieroču tirgus izveidē, kas ir viens no tās mērķiem. Tomēr darbuzņēmējs secināja, ka tās potenciālo ieguldījumu var vēl vairāk uzlabot. Pirmkārt, kategoriju un saistīto reglamentējošo režīmu ieviešana ļāva novērst iespējamus tirgus izkropļojumus, kas saistīti ar iekšējo kontroļu atcelšanu, tādējādi izveidojot iekšēju tirgu. Kopš 2005. gada²⁰ ES iekšējā tirdzniecība bija samērā stabila. Tomēr direktīvas noteikumu dažādās interpretācijas mazināja no ES pasākuma gaidīto ieguvumu mērogu. Ieinteresētās personas (nozare un lietotāji) vairākkārtīgi pauda bažas par konkrētiem šķēršļiem un slogu procedūrās, īpaši tāpēc, ka tām ir jāsedz izmaksas par informāciju, lai saprastu citā dalībvalstī īstenotos noteikumus un procedūras (jo īpaši attiecībā uz *EFP*). Lai gan Komisija kopš 2009. gada ir izveidojusi kontaktgrupu²¹, lai atvieglotu informācijas apmaiņu, intervētās ieinteresētās personas turpina atzīmēt, ka vajag vēl vairāk uzlabot noderīgas informācijas paziņošanu dalībvalstu starpā.

21) Attiecībā uz „drošības” mērķi (proti, pilsoņu un likumīgā šaujamieroču tirgus aizsardzība), drošības un aizsardzības pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību un noziedzīgu rīcību līmenis ir paaugstināts, ieviešot:

- Izsekošanas prasības dalībvalstu iestādēm (proti, datorizēts datu reģistrs) un tirgotājiem (visu darījumu ar šaujamieročiem reģistrs) – 4. pants.
- Marķēšanas prasības ražotājiem (kaut arī tika norādīts uz bažām saistībā ar dzēstiem marķējumiem) – 4. panta 4. punkts.
- Prasību minimums attiecībā uz šaujamieroču iegādi un glabāšanu (5. pants).

Tomēr ir vēl iespējams panākt uzlabojumus saistībā ar ziņotajiem gadījumiem tādās jomās kā trauksmes nolūkiem paredzēto ieroču pārveidošana, deaktivēto šaujamieroču reaktivēšana, nelikumīga šaujamieroču detaļu tirdzniecība un „būtisku daļu” interpretācija.

22) Tā kā nav visaptverošu datu, vērtētājam ir bijis grūti novērtēt direktīvas efektivitāti saistībā ar drošības mērķiem. Jo īpaši analīzi veikt traucēja tas, ka nebija informācijas bāzes, jo īpaši konkrētu un sīku datu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti ar likumīgi glabātiem šaujamieročiem, ar trauksmes nolūkiem paredzētiem pārveidotiem ieročiem un ar reaktivētiem šaujamieročiem ES dalībvalstīs.

5.1.2. Lietderība

23) Novērtējumā tika identificētas izmaksas saistībā ar darbībām, kas vajadzīgas, lai īstenotu katru direktīvas noteikumu (tiešās atbilstības izmaksas – tostarp administratīvais slogs – un

---

²⁰ Laikposms no 2005. līdz 2013. gadam tiek izmantots par atsauci, jo tajā laikā ES jau bija 25 dalībvalstis.

²¹ Kontaktgrupas izveide ir paredzēta Šaujamieroču direktīvas 13. panta 3. punktā.

izmaksas par informāciju²²), un tika sagatavots ieinteresēto personu, kas sedz šīs izmaksas, saraksts ar ģeogrāfiskām norādēm. Novērtējumā neiekļāva izmaksas, kas radušās papildu prasību īstenošanas dēļ, kā arī izmaksas, kas radušās valstīs pastāvošo īstenošanas atšķirību dēļ.

24) Lai novērtētu, vai direktīvas mērķi tika sasniegti par saprātīgām izmaksām, tā kā nebija nekādu kvantitatīvu datu par izmaksām, darbuņēmējs no kvalitātes viedokļa novērtēja, vai ar konkrētiem noteikumiem saistītās izmaksas tika uzskatītas par saprātīgām atbilstīgi ieinteresēto personu novērtējumam. Šo kvalitātes novērtējumu veica, pamatojoties uz trīs kritērijiem: mērķi, kuru sasniegšanai tas bija vajadzīgs, ieinteresēto personu dalība un izmaksu raksturs. No analīzes šķiet, ka kopējie rezultāti ir sasniegti par saprātīgām izmaksām. Vairumā gadījumu izmaksas ir taisnīgi sadalītas starp dažādām ieinteresētajām personām. Direktīvas daļēja saskaņošana rada netiešas izmaksas, kas negatīvi iespaido konkrētus noteikumus (un noteiktas ieinteresēto personu kategorijas) kā, piemēram: *EFP*, kategorijas, tirgotāju un tirdzniecības starpnieku reģistrs, informācijas koplietošana, prasības par īpašumtiesībām uz šaujamieročiem, dezaktivēšana, izsekojamība, marķēšana.

25) Pēc dažādu nozares pārstāvju (ražotāju un nacionālo asociāciju) apgalvojuma, administratīvais slogs ir drīzāk saistīts galvenokārt ar neefektivitāti valsts līmenī un birokrātiskajā ziņā, nevis ar direktīvas noteikumiem. Piemēri ir šādi: dažkārt ilgs laiks, lai izdotu importa un eksporta licences pārvietošanai Eiropas Savienībā, valsts līmenī ieviestas drošības prasības (piemēram, obligāta trauksmes sistēmu pārbaude, par ko jāmaksā tirgotājam). Nozares pārstāvji apstiprināja, ka šis administratīvais slogs var palēnināt tirgus kustību.

26) Darbuņēmējs secināja, ka kopējie pašas direktīvas rezultāti ir sasniegti par saprātīgām izmaksām. Ieinteresētajām personām radies administratīvais slogs un izmaksas ir vairāk saistīti ar administratīvajām procedūrām direktīvas īstenošanai valsts līmenī, un šo izmaksu samazinājums tiktu uzlūkots kā uzlabojums.

5.1.3. Konsekvence

27) Pieņemot direktīvu, kura nosaka prasību minimumu, radās zināmas atšķirības tās piemērošanā dalībvalstu līmenī, kas iespaido vai nu iekšējo tirgu, vai drošības mērķus.

Attiecībā uz atšķirībām, kas iespaido iekšējo tirgu, novērtējumā bija īpaši norādītas:

- neatbilstības kategoriju piemērošanā, jo īpaši attiecībā uz C un D kategoriju, radot sajukumu par dokumentu, kas vajadzīgs, pērkot šaujamieroci dažādās valstīs, kas tādējādi kavē šaujamieroču apriti Eiropā un rada izmaksas;

---

²² Tiešās atbilstības izmaksas nozīmē visas procedūras, kas vajadzīgas, lai pieņemtu direktīvu valsts līmenī. Administratīvais slogs ir izmaksas, ko sedz uzņēmēji un lietotāji, lai izpildītu informācijas prasību, kas izriet no valdības noteikumiem, kā arī izmaksas dalībvalstu iestādēm, lai īstenotu papildu procedūras. Informācijas izmaksas rodas no atšķirībām direktīvas īstenošanā, kas var uzlikt dalībvalstīm, ražotājiem un lietotājiem pienākumu iegūt informāciju par ārvalstī spēkā esošajām prasībām.

- atšķirības ar *EFP* saistīto noteikumu piemērošanā, piemēram, attiecībā uz vajadzīgo dokumentu skaitu. Tam ir negatīva ietekme, jo tas traucē šaujamoču raitu pārvietošanu.

Īstenošanas neatbilstības, kas iespaido ES pilsoņu drošību, ir šādas:

- atšķirības marķēšanas standartos, jo tās ierobežo spēju izsekot šaujamočus un apkarot nelikumīgo tirdzniecību;
- dezaktivēšanas paņēmieni un standartu atšķirības, kā arī atšķirības tās iestādes iecelšanā, kas to veic. Šādas atšķirības rada bažas, jo varētu izrādīties, ka ne tikai par dezaktivēšanu atbildīgā iestāde vai persona ir bez vajadzīgajām tehniskajām prasmēm, bet arī tāpēc, ka dažās dalībvalstīs standartus uzskata par nepietiekamiem;
- atšķirības ieroču kategorizācijā valstu tiesību aktos rada problēmas izsekojamībā un tiesību aktu izpildē. Tas jo īpaši ir gadījums, kad kādu priekšmetu, ko vienā dalībvalstī uzskata par šaujamoču, pārvieto uz citu dalībvalsti, kur šo priekšmetu vairs neuzskata par šaujamoču, un tādējādi iestādes zaudē to no redzesloka;
- atšķirības direktīvā iekļauto galveno terminu interpretācijā (būtiskās daļas, tirdzniecības starpnieki, trauksmes nolūkiem paredzēti ieroči un antīki ieroči).

No otras puses, izrādījās, ka nav problēmjautājumu par īpašumtiesību prasībām, un direktīva ir palīdzējusi tās saskaņot.

28) Attiecībā uz Šaujamoču direktīvas konsekvenci ar spēkā esošajiem ES tiesību aktiem pētījumā secināts, ka galvenās problēmas ir saistītas ar *UNFP*. 2008. gada grozījums ir tikai daļēji saskaņojis direktīvas terminoloģiju ar *UNFP*. Faktiski direktīva ieviesa atšķirību starp „būtiskām daļām” (*essential parts*) un „detalām” (*components*), kas nav atspoguļots ANO tekstā, kur savukārt ir minētas „daļas” (*parts*) un sastāvdaļas (*components*)”. Vēl *UNFP*²³ dod līgumslēdzējai valstij iespēju atzīt dezaktivētu šaujamoču par šaujamoču saskaņā ar attiecīgās valsts tiesībām un veikt visus nepieciešamos pasākumus uz šā pamata.

5.1.4. Būtiskums

29) Novērtējumā tika secināts, ka kopumā Šaujamoču direktīva joprojām ir pilnīgi būtiska pašreizējām tirgus vajadzībām (proti, šaujamoču pārrobežu kustība). Uzņēmēju norādītās bažas attiecas galvenokārt uz dalībvalstu pieņemtajiem dažādajiem īstenošanas pasākumiem un procedūrām, kas ir papildu sloga un izmaksu avots, kas negatīvi iespaido šaujamoču pārrobežu apriti.

30) Attiecībā uz drošības mērķiem (piemēram, nodarījumi, kuros iesaistīti likumīgi glabāti šaujamoči, sākotnēji likumīgi glabātu šaujamoču zādzība vai pazaudēšana, trauksmes nolūkiem paredzētu ieroču vai dezaktivētu šaujamoču pārveidošana) vērtētāji secina, ka direktīva ir būtiska vairumam drošības risku. Viņi ir uzskaitījuši dažas darbības, attiecībā uz kurām vai nu jāapsver to iekļaušana direktīvas darbības jomā, vai tās labāk jāapraksta. Tās ir

²³ *UNFP* 19. pants.

šādas: trauksmes nolūkiem paredzētu ieroču pārveidošana, pusautomātisko ieroču pārveidošana, deaktivētu šaujamieroču reaktivēšana, marķējuma dzēšana, mantojumā saņemtu ieroču nelikumīga izmantošana. Visas minētās darbības rada drošības bažas dalībvalstu līmenī. Visbeidzot, vērtētāji norāda, ka nākotnes tehnoloģiskās izstrādes, piemēram, jaunas tehnoloģijas (tostarp 3D drukāšana) un jaunie pārdošanas kanāli (piemēram, internets)²⁴, var nākotnē sarežģīt direktīvas darbības jomu.

5.1.5. ES pievienotā vērtība

31) Šaujamieroči ir īpaša rakstura priekšmeti. Vairumam drošības problēmu, ko ar šaujamieroču direktīvu cenšas risināt, ir pārobežu raksturs. Atsevišķas dalībvalsts neizsargātība pret noziedzīgu darbību iespaido ES kopumā (piemēram, trauksmes nolūkiem paredzētu ieroču pārveidošanas gadījumos). Atšķirības valstu tiesību aktos ir šķērslis kontrolēm un policijas sadarbībai dalībvalstu starpā (piemēram, dažādas reģistrācijas prasības viena veida šaujamieročiem). Pētījumā secināts, ka efektīvu rīcību, lai sasniegtu mērķus – proti, nodrošinātu augstu drošības līmeni ES pilsoņiem un ļautu šaujamieroču pārobežu kustību, – var veikt tikai ES līmenī. Nenoliedzama šaujamieroču direktīvas pievienotā vērtība ir tajā apstākļi, ka ir izveidoti kopēji reglamentējoši noteikumi šaujamieroču regulējumam, kas nebūtu sasniegts, valstīm rīkojoties tikai vienpusējā vai divpusējā kārtībā.

32) Iespēja uzturēt augstu drošības līmeni un nostiprināt iekšējo tirgu ir bijusi iespējama tikai pašas direktīvas elastīgā rakstura dēļ. Direktīvā ir noteikts kopīgu prasību minimums, vienlaikus ievērojot subsidiaritātes principu un atstājot dalībvalstīm iespēju pieņemt stingrākus noteikumus atbilstīgi savas valsts vajadzībām un pamatam. Turklāt dalībvalstīm un ES pilsoņiem ir sniegta garantija, ka kopīgie drošības pasākumi, kas iekļauti direktīvā un attiecas uz šaujamieročiem, kuri ražoti Eiropā un atrodas aprītē Eiropā, ir spēkā visās dalībvalstīs.

33) Minimālais sliekšnis veicina arī iekšējā tirgus funkcionēšanu un likumīgu šaujamieroču tirgus stiprināšanu. Tirgus izteiksmē ES iesaistīšanās lielāko gaidīto devumu (kopīgu kategoriju noteikšanu) kavēja dažādā īstenošana dalībvalstu līmenī. Tomēr *EFP* efektivitāte ir piemērs tam, kādu potenciālo pievienoto vērtību var sniegt ES iesaistīšanās mednieku un sporta šāvēju pārobežu aprites atbalstīšanas izteiksmē.

5.2. Ieteikumi

34) Pamatojoties uz vērtējuma konstatējumiem, darbuzņēmējs ir noformulējis ieteikumu kopumu, kas sadalīti atkarībā no tā, vai to īstenošanai vajadzīga leģislatīva rīcība, vai ne.

---

²⁴ Attiecībā uz pārdošanu internetā un jaunajām tehnoloģijām pētījums, lai gan uzskatīja pašreizējo sistēmu par pienācīgu šādu problēmjaudājumu risināšanai, tomēr norāda uz interneta kā šaujamieroču pārdošanas kanāla pieaugošo lietošanu un tā kontroles grūtībām nākotnē.

- **Kopīgi kritēriji par trauksmes nolūkiem paredzētu ieroču pārveidojamību (Legislatīvs)**

No novērtējuma īpaši izriet tas, cik svarīgi ir precizēt pārveidojamības definīciju un kritērijus, lai definētu trauksmes nolūkiem paredzētus ieročus tā, lai radītu kopīgu izpratni par to, kāda veida ieročus, kas paredzēti trauksmes nolūkiem, var pārveidot, un lai ierobežotu to ieroču apriti, par kuriem ir pierādījies, ka tos var pārveidot par darbināmiem šaujamo ieročiem. **Galvenie problēmjaudājumi:** Izrādījās, ka sākotnēji bezlodes šaušanas ieroču (trauksmes nolūkiem paredzētu un signālieroču) pārveidošana par ieročiem, lai šautu īstu (kaujas) munīciju, ir nopietna problēma daudzās dalībvalstīs.

- **Dezaktivēšanas standartu un noteikumu saskaņošana (Legislatīvs)**

Novērtējumā bija iekļauts ieteikums turpināt notiekošo procesu, kurā tiek noteiktas kopīgas pamatnostādnes par šaujamo ieroču dezaktivēšanas standartiem un paņēmieniem, arī saskaņā ar direktīvas noteikumiem, kurā ir konkrēti paredzēti, ka Komisijai jāizstrādā kopīgas pamatnostādnes par dezaktivēšanu. Pamatnostādņu darbības joma ir jāpaplašina, ietverot arī noteikumus, kas saistīti ar prasībām par īpašumtiesībām uz dezaktivētajiem šaujamo ieročiem, par to pārdošanu vai pārvietošanu. **Galvenie problēmjaudājumi:** Kopīgu pamatnostādņu par dezaktivēšanas standartiem un paņēmieniem trūkums ir pamatā tam, ka aprītē ir dažādu drošības līmeņu dezaktivēti šaujamo ieroči, kurus potenciāli var reaktivēt. Papildus dezaktivēšanas tehniskajiem standartiem svarīgs vērā ņemams papildu aspekts attiecas uz prasībām par īpašumtiesībām, pārdošanu vai pārvietošanu. Vairumā dalībvalstu dezaktivētus šaujamo ieročus vairs neuzskata par šaujamo ieročiem. Tādējādi tos dzēš no oficiālā reģistra, kā rezultātā ir neiespējami izsekot to ceļu līdz to sākotnējam īpašniekam. Tomēr šos priekšmetus var uzskatīt par draudu drošībai un izmantot iebiedēšanai.

- **Marķēšanas noteikumu saskaņošana (Legislatīvs)**

- Novērtējumā bija ieteikums saskaņot direktīvā pašlaik iekļautās daļu (*parts*) un sastāvdaļu (*components*) definīcijas ar UNFP iekļautajām definīcijām, ierosināts pieņemt ES mēroga standartus attiecībā uz marķēšanu un ietvert direktīvā pienākumu marķēt visas būtiskās daļas ražošanas vai importēšanas laikā. **Galvenie problēmjaudājumi:** Tas, ka dažās dalībvalstīs būtiskas daļas neuzskata par šaujamo ieročiem un ir pienākums marķēt tikai „būtisku daļu”, izraisa atšķirības, kas savukārt rada grūtības tiesībaizsardzības iestādēm izsekot šaujamo ieročus pārrobežu noziedzīgos nodarījumos. Tas arī liecina par potenciāliem šķēršļiem iekšējā tirgus funkcionēšanai, jo marķējumi var netikt atzīti visās dalībvalstīs. Ir jāveic dalībvalstīs reglamentētu un marķētu šaujamo ieroču daļu iepriekšēja padziļināta analīze, un atšķirības starp „būtisku daļu” definīcijām jāiekļauj Šaujamo ieroču direktīvā, un „daļas (*parts*) un sastāvdaļas (*components*)”, ko reglamentē UNFP, ir jārisina ES līmenī, lai izvērtētu vajadzību veikt izmaiņas direktīvā iekļautajās definīcijās.

- **Valsts noteikumu, ar ko īsteno direktīvu, pārredzamība un pieejamība (Nelegislatīvs)**

Novērtējumā ieteikts visām ieinteresētajām personām uzlabot pieejamību ES līmenī informācijai, kas savākta valstu līmenī, jo īpaši, ņemot vērā informācijas izmaksas, kas var rasties mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (piemēram, izveidojot datubāzi, kurā tiek vākta informācija par spēkā esošajiem tiesību aktiem un prasībām 28 dalībvalstīs). **Galvenie problēmjaudājumi:** No atšķirībām īstenošanā izriet šādi aspekti: lēnāka

šaujamoču apmaiņa Eiropas Savienībā, informācijas izmaksas – jo īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, slogs, kas rodas no pieņemto administratīvo procedūru dažādības.

- **Saskaņotas pieejas noteikšana medību un sporta šaujamoču klasificēšanai un *EFP* noteikumu precizēšana (*Nelegislatīvs*)**

Novērtējumā ieteikts, lai turpmāk tiktu ES līmenī definēti noteikumi par *EFP* (piemēram, papildu dokumentu skaits, ko prasa valstu iestādes, un šaujamoču skaits, ko drīkst ierakstīt Eiropas šaujamoču apliecībā). **Galvenie problēmjaudājumi:** dažādas šaujamoču klasifikācijas, ko parasti izmanto šīm darbībām dalībvalstīs (proti, šaujamoči, ko parasti izmanto sporta šaušanai, dažās dalībvalstīs var būt aizliegti), kā arī dažu ar *EFP* saistītu noteikumu ierobežojoša interpretācija.

- **Galveno problēmjaudājumu padziļināta analīze (*Nelegislatīvs*)**

Novērtējumā ieteikts veikt padziļinātu analīzi konkrētiem ar direktīvu saistītiem aspektiem, kurus pētījumā atzina par problemātiskiem: 1) turpmāka prasību par šaujamoču īpašumtiesībām saskaņošana, 2) termina „tirdzniecības starpnieks” interpretācija, 3) pusautomātiskajiem ieročiem piemērojamo noteikumu izvērtēšana un to radīto draudu līmeņa izvērtēšana (saistībā ar to pārveidojamību par automātiskajiem ieročiem). **Galvenie problēmjaudājumi:** 1) Prasības par īpašumtiesībām uz šaujamočiem: vērtētāji ievēroja, ka dalībvalstis pakāpeniski saskaņo šīs prasības, kas kļūst kopīgas un sīkākas, salīdzinot ar direktīvā iekļautajām prasībām, 2) termins „tirdzniecības starpnieks”: neatbilstības termina definīcijā var radīt riskus. 3) Pusautomātiskie šaujamoči: vairākas dalībvalstis ir norādījušas uz riskiem, kas saistīti ar pusautomātisko šaujamoču pārveidošanu par automātiskajiem šaujamočiem.

- **Zināšanu par jaunajām tehnoloģijām stiprināšana (*Nelegislatīvs*)**

Vērtējumā ieteikti turpmāki pasākumi, lai atvieglotu zināšanu apmaiņu dalībvalstu starpā par šaujamoču tirgu un tirdzniecību (piemēram, tiešsaistes tirgu šaujamočiem, šaujamoču daļām un citiem ieročiem), un jauno tehnoloģiju (3D drukāšana) ietekmi uz ieroču kontroli un izsekošanu. **Galvenie problēmjaudājumi:** Jaunās tehnoloģijas rada problēmas tiesībsardzības iestāžu spējai izsekot un atklāt šaujamočus vai to daļas dalībvalstīs un, iespējams, nākotnē radīs grūtības šaujamoču izsekošanā un pārvietošanas kontrolēšanā.

- **Datu vākšanas stiprināšana (*Nelegislatīvs*)**

Novērtējumā ieteikts stiprināt datu vākšanas darbības, lai izveidotu pareizu informācijas bāzi par civilajiem šaujamočiem un saistītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, lai nākotnē atbalstītu lēmumu pieņemšanas procesus ES līmenī. **Galvenie problēmjaudājumi:** Tas, ka nav sīku un visaptverošu datu, ir viens no galvenajiem šķēršļiem, kas traucē politikas veidotājiem izstrādāt uz pierādījumiem balstītu politiku.

6. Šaujāmieroču komitejas kritisks novērtējums un atsauksmes

35) Novērtējuma pētījumā bija atbildes uz Komisijas uzdotajiem novērtējuma jautājumiem, un tajā iekļautā analīze bija balstīta uz savākto datu rūpīgu analīzi. Tomēr no kvalitātes viedokļa dati, kas bija pieejami no oficiālās statistikas, nebija pietiekami. Acīmredzamais datu trūkums ir saistīts ar drošības jautājumiem (piemēram, dati par noziedzīgiem nodarījumiem nav norādīti atsevišķi pa šaujāmieroču kategorijām, ir ierobežots nodalījums starp noziedzīgos nodarījumos izmantotajiem likumīgajiem un nelikumīgajiem šaujāmieročiem, ierobežoti dati par civilo šaujāmieroču ražošanu pa dalībvalstīm utt.), kā arī ir slikta to datu kvalitāte, kas pieejami par civilo šaujāmieroču tirgus struktūru (proti, civilo šaujāmieroču ražošana, imports un eksports, nozarē funkcionējošo uzņēmumu darbinieki un apgrozījums). Trūkst datu par konkrētu noteikumu īstenošanas izmaksu un administratīvā sloga izteikšanu naudas izteiksmē.

36) To, ka ES līmenī trūka apkopotu datu un statistikas par civilajiem šaujāmieročiem, vērtētāji kompensēja, sazinoties ar valstu nozares organizāciju un intervijās iegūstot trūkstošo noderīgo informāciju. Informācija no dažādiem avotiem ļāva tiem pārbaudīt informācijas kvalitāti un ticamību no dažādiem viedokļiem (veikt tās šķērspārbaudi).

37) Lai labāk noformulētu savu atzinumu par pētījuma konstatējumu derīgumu un ieteikumiem, Komisija uzaicināja Šaujāmieroču komitejas (ko veido pārstāvji no ES 28 dalībvalstīm un 4 EEZ un 4 EBTA valstīm) pārstāvjus sniegt par tiem piezīmes. Komitejas sanāksmē 2014. gada 18. decembrī komitejas locekļus iepazīstināja ar pētījuma rezultātiem. Šajā sanāksmē dalībvalstu pārstāvji secināja, ka kopumā ieteikumi ir derīgi. Pēc dramatiskajiem 2015. gada janvāra notikumiem dalībvalstis komitejas sanāksmē 2015. gada 25. martā puda informatīvāku viedokli par novērtējuma ieteikumiem. Dalībvalstis izteica savu vērtējumu par katra ieteikuma steidzamību un derīgumu. Turklāt dažas dalībvalstis (Francija, Apvienotā Karaliste, Zviedrija un Beļģija) papildināja mutiski sniegtās atsauksmes ar rakstiskām piezīmēm.

38) No dalībvalstu savāktās informācijas var secināt, ka:

- daudzas dalībvalstis piekrita, ka ieteikumi ar augstu prioritāti ir šādi: i) kopīgi kritēriji par **trauksmes nolūkiem paredzētu ieroču pārveidojamību**, ii) **dezaktivēšanas** standartu un noteikumu saskaņošana, iii) **marķēšanas** noteikumu saskaņošana. Pēc dalībvalstu vairākuma domām, šo jautājumu dēļ direktīva ir jāpārskata. Vairākas dalībvalstis uzsvēra vajadzību aktīvi turpināt jau notiekošo darbu pie direktīvā paredzētajām pamatnostādnēm par deaktivēšanu;
- vairākumam dalībvalstu būtu ņemami vērā šādi ieteikumi, tomēr piešķirot tiem zemu/vidēju prioritāti: i) valsts noteikumu, ar kuriem īsteno direktīvu, pārredzamība un pieejamība, ii) zināšanu par jaunajām tehnoloģijām stiprināšana, iii) datu vākšanas stiprināšana;
- attiecībā uz ieteikumu par **sadarbspēju** valstu līmenī izstrādāto informācijas sistēmu starpā dalībvalstu viedokļi nebija viendabīgi. Vairākas dalībvalstis uzskata, ka viens no neatliekamākajiem jautājumiem ir šaujāmieroču izsekojamība. Tāpēc valstu datu reģistru sistēmu savienošana varētu palīdzēt policijai un valstu iestādēm labāk

koplietot informāciju. No otras puses, vairākas dalībvalstis uzsvēra, ka sistēmu sasaistīšana var izvērsties par ilgu un – nav teikts, ka lietderīgu – nodarbi IT/tehnisko problēmu un nesaderības dēļ, un, vēl svarīgāk, privātuma jautājumu un personas datu apmaiņas jautājumu dēļ. Dalībvalstis ierosināja rūpīgi līdzsvarot izmaksas un administratīvo slogu attiecībā pret potenciālo sadarbības sniegto ieguvumu. Pirmais solis būtu izanalizēt, ar kāda veida informāciju ir jāapmainās, un tad izvērtēt, kā to var izdarīt;

- dalībvalstīm nebija kopīga viedokļa par ieteikumu noteikt saskaņotu pieeju medību un sporta šaujamieroču klasificēšanai un precizēt Eiropas šaujamieroču apliecības (*EFP*) noteikumus. Dažas dalībvalstis apgalvoja, ka nebūtu problēma palielināt Eiropas šaujamieroču apliecībā reģistrēto ieroču skaitu, tomēr būtu jā saglabā brīvība pieprasīt papildu dokumentus. Citas dalībvalstis uzskata, ka par *EFP* pieejamās informācijas trūkums ir problēmjaudājums. Jo īpaši kāda dalībvalsts norādīja uz vajadzību labāk informēt medniekus, kuri apmeklē citas dalībvalstis, par *EFP* izmantošanu. Tikai dažas dalībvalstis ierosināja pārskatīt direktīvu, lai saskaņotu šaujamieroču kategorijas;
- attiecībā uz ieteikumu izmeklēt tādus problēmjaudājumus kā prasības par īpašumtiesībām, tirdzniecības starpnieku definīcijām un pārveidojamību dalībvalstīm atkal bija atšķirīgi viedokļi. Daudzas, šķiet, piekrita tam, ka ir labāk jādefinē termini "tirdzniecības starpnieki", "sastāvdaļas" (*components*) un "daļas" (*parts*) (un nepieciešamības gadījumā attiecīgi pārskatīt direktīvu), un jāizpēta jautājums par pusautomātisko ieroču pārveidojamību automātiskajos ieročos (un otrādi). Tomēr tikai dažas dalībvalstis uzsvēra vajadzību pārskatīt pašlaik spēkā esošās prasības par īpašumtiesībām;
- ievērojams skaits dalībvalstu arī uzskatīja, ka ir jāprecizē noteiktas definīcijas (tirgotāji, būtiskas šaujamieroču daļas, imitācijas).

39) Pamatojoties uz vērtētāja darbu un dalībvalstu sniegtajām atsauksmēm, Komisija piekrīt šā novērtējuma konstatējumiem. Tā arī uzskata, ka ieteikumi ir pamatoti un vērtīgi, lai gan daži ir steidzamāk īstenojami nekā citi. Turklāt dažiem ieteikumiem (piemēram, par šaujamieroču visu daļu marķēšanu un informācijas reģistra savstarpēju savienošānu) varētu būt nozīmīga ietekme izmaksu izteiksmē arī uz ražotājiem un tirgotājiem (jo īpaši MVU), un tāpēc var ieplānot turpmāku izpēti un, iespējams, tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādi (piemēram, attiecībā uz informācijas reģistru savstarpēju savienošānu).

7. Tālākie plāni

40) Novērtējuma pētījums parādīja, ka Šaujamieroču direktīva ir devusi pozitīvu ieguldījumu iekšējā tirgus funkcionēšanā, atbalstot šaujamieroču pārrobežu apriti un uzturot augstus drošības līmeņus, tai ir ES pievienotā vērtība un tā ir būtiska.

41) Tomēr paliek daži šķēršļi, kas potenciāli var apdraudēt tās funkcionēšanu. Vērtētāji ir īpaši norādījuši un sarunās ar dalībvalstīm ir izkristalizējušies šādi būtiski problēmjaudājumi turpmākai rīcībai: a) problēmjaudājums saistībā ar bezlodes šaušanas ieroču (piemēram,

trauksmes nolūkiem paredzētu šaujamoču) pārveidojamību par īstiem šaujamočiem, b) vajadzība precizēt šaujamoču marķēšanas prasības (kas dod iespēju tos izsekot), c) vajadzība pēc kopīgām un stingrām pamatnostādnēm šaujamoču deaktivēšanai, d) vajadzība precizēt definīcijas, e) vajadzība ņemt vērā un apsvērt kārtību, kādā notiek pārdošana internetā, f) vajadzība optimizēt un uzlabot valstu datu apmaiņas sistēmas un izpētīt sadarbības iespējas un g) vajadzība stiprināt datu vākšanas darbības saistībā ar civilajiem šaujamočiem un saistītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, lai pienācīgi atbalstītu nākotnes lēmumu pieņemšanas procesus ES līmenī.

42) Tā kā jau notiek darbs pie kopīgajām pamatnostādnēm un standartiem par deaktivēšanu, Komisija nolēma pārskatīt direktīvu agrāk, ņemot vērā ietekmi, ko radījuši teroristu uzbrukumi 15. novembrī Parīzē, kā arī iepriekšējiem uzbrukumiem un apšaudēm Parīzē un Kopenhāgenā un incidentam *Thalys*. Tāpēc Komisija nolēma pievienot šim ziņojumam direktīvas pārskatītu variantu, pamatojoties uz līdz šim savāktajiem pierādījumiem un ievērojot Labākas regulēšanas aspektus.

43) Saskaņā ar Komisijas paziņojumu „Eiropas drošības programma”²⁵, atbildot uz ES ministru Rīgas kopīgo deklarāciju²⁶ un uz Iekšlietu ministru 2015. gada 29. augusta deklarāciju, šim ziņojumam pievienotā priekšlikuma mērķis būs nostiprināt esošo tiesisko regulējumu šaujamoču jomā, uzlabot informācijas koplietošanu, risināt jautājumu par ieroču tirdzniecību un reaktivēšanu, padarīt stingrākus marķēšanas standartus, lai nodrošinātu labāku izsekojamību, un, visbeidzot, tajā būs apsvērumi par to, kā risināt problēmas saistībā ar ieroču vai bezlodes šaušanas ieroču (proti, trauksmes nolūkiem paredzētu ieroču) pārveidojamību.

---

²⁵ COM(2015)185 *final*.

²⁶ Rīgas kopīgā deklarācija pēc tieslietu un iekšlietu ministru neformālās sanāksmes 29. un 30. janvārī Rīgā.